

ת"פ 12978/01/22 - מדינת ישראל-מח"ש נגד פלוני

בית משפט השלום בבאר שבע
ת"פ 12978-01-22 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני	כבוד השופטת, סגנית הנשיא ענת חולתא
בעניין:	המאשימה
	נגד
הנאשם	פלוני

גזר דין

רקע

1. ביום 22.03.2022 הורשע הנאשם על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, בעבירת **איומים**, לפי סעיף 192 בחוק העונשין התשל"ז-1977.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, במועד הרלוונטי לכתב האישום, הנאשם שירת כשוטר במשטרת ישראל בתפקיד רכז סיור. הנאשם נשוי ולו ארבעה ילדים והמשפחה מתגוררת ביישוב מיתר. מערכת היחסים שבין הנאשם לאשתו עלתה על שרטון והאישה ביקשה להתגרש.

בתאריך 1.1.2022 בשעות הצהריים לערך, החליטו שניים מילדי בני הזוג לנסות ולגשר ביניהם, אך ללא הצלחה והשניים נשארו בחדר השינה כשהדלת סגורה.

במעמד זה איים הנאשם על אשתו, באומרו:

"אני אקבור אותך... אני אגמור אותך חיה ואת יכולה להתקשר למשטרה מעכשיו" ... וכן, "תקשיבי לי טוב וביום, ביום שתירמי טלפון ותגידי לי תשמע הלכתי לעו"ד, תניעי את האוטו ותברחי כמה שיותר רחוק, כי עו"ד לא יעצור אותי, כי אני לא ילך לעו"ד, אני בא לחפש אותך עם נשק ביד ולדפוק בך כדור. אני אלך לבית סוהר כל החיים, אני ייתן את הכסף שלי לילדים שיתחלקו ביניהם ואני הורג אותך. את שומעת את המשפט טוב טוב? תחרטי אותו טוב טוב אצלך במוח"...

בהמשך לכך, יצאה האישה מהבית ונמלטה לבית אחותה בבאר-שבע.

הנאשם יצא בעקבות אשתו והגיע לבית הוריה, שם נאמר ללו שהיא נמצאת משלא היתה במקום יצא משם הנאשם לבית האחות, כשהוא מלווה על ידי הוריה, עד אשר נעצר ע"י כוחות משטרה.

2. לבקשת ההגנה, הופנה הנאשם לקבלת תסקיר שירות המבחן לעונש. ההגנה עתרה, כי תיבחן גם סוגיית ההרשעה. המאשימה לא התנגדה לקבלת תסקיר שירות המבחן אך עמדתה היא, שאין מקום לביטול ההרשעה במקרה זה.

3. במהלך התקופה לאחר שניתנה הכרעת הדין הוגשו בקשות שונות לשינוי בתנאי מעצרו של הנאשם וניתנו החלטות הדרגתיות, החל משחרור הנאשם ממעצר בפיקוח אלקטרוני ושהייתו בתנאי מעצר בית מלא בחודש יוני, בהמשך הקלה בתנאים המגבילים ושילוב בעבודה. כמו כן, במהלך התקופה נמסר, כי הנאשם משמש משמורן עיקרי לבנו וכי הושלם הליך הגירושין בין הצדדים. השינוי בתנאים המגבילים נעשה בד בבד עם תסקירי מעקב של שירות המבחן אחר ההליך הטיפולי בו שולב הנאשם במסגרת צו פיקוח מעצרים.

4. בתסקיר מיום **7.9.22** נמסר, כי הנאשם פוטר מהמשטרה בחודש אוגוסט בעקבות האירוע, לאחר שעבד כשומר כ- 26 שנים. הנאשם ביטא אמביוולנטיות ביחס לפיטוריו בשל המשמעות הרבה שהיו לאופי העבודה ולהזדהות עם ערכי המשטרה, בצד המבוכה שחש בעקבות מעורבותו הפלילית וביטא רצון לפתוח פרק חדש בחייו.

הנאשם תאר קשר חיובי עם משפחתו וכן עם הורי אשתו, ממנה התגרש בינתיים. הנאשם תאר חיי זוגיות טובים עד לתקופת המשבר ותאר התנהגות מצד אשתו אשר פגעו ביכולת להתמודד עם המשבר הזוגי, ואשר השפיעה על מצבו הרגשי, שהדרדר בהדרגה עד אשר הגיע למצב קיצון ביום העבירה.

הנאשם ציין, כי כיום אינו נמצא בקשר עם המתלוננת וכי מכבד את הסכמי הראייה והמזונות. כיום, הנאשם נמצא בקשר זוגי חדש.

הנאשם מודה בביצוע העבירה. הנאשם מסביר את ביטויי החריפים בהצטברות תחושות כעס וסערת רגשות בה היה נתון באותה עת, על רקע ויכוח הליך הגירושין ודירישות לא מותאמות, לתפיסתו, מאשתו כלפיו. הנאשם שלל כוונה לפגוע במתלוננת ומסר, כי לאחר מספר דקות התעשת וחיפש אותה כדי להתנצל. הנאשם מבטא חרטה על מעשיו. הנאשם שולל התנהגות אלימה כלשהי במהלך השנים ומתייחס לאירוע בו הורשע כאירוע נקודתי וחרגי בחייו.

שירות המבחן מתרשם, כי הנאשם מצליח להבין באופן ראשוני והדרגתי בקיומם של דפוסים אלימים שעמדו ברקע לביצוע העבירה.

משיחה עם המתלוננת, תיארה את הנאשם כאב מסור ומעורב, בצד התנהלות זוגית המאופיינת בצרכי שליטה אשר באו לידי ביטוי גם בגיבוש הסכם גירושין. תוארה התנהלות מגבילה כלפי המתלוננת במהלך השנים בהיבט החברתי ונטייתה לרצות את הנאשם כדי להימנע מעימותים. תוארה אלימות רגשית מצדו במהלך השנים, אך לא אלימות מילולית או פיזית.

המתלוננת ביטאה רצון בשנים האחרונות לסיים את הקשר וביטאה את הדבר באופן ישיר וגורף ביום האירוע. המתלוננת תיארה, כי לאחר מעצר הנאשם, ילדיה ביטאו כעס כלפיה וגם הוריה ניתקו עימה קשר. מקבלת מאז סיוע מגורמי טיפול במרכז למניעת אלימות במשפחה.

המתלוננת הדגישה, כי אינה חוששת כיום מהנאשם וכי הם מנהלים את יישום ההסכמים בעניין הגירושין וגידול הילדים ללא קשיים מיוחדים.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתמקד בכוחותיו החיוביים ובהתנהלותו היציבה במשך שנים ארוכות. הנאשם מגלה רצינות ומחויבות לקשר עם שירות המבחן. ניכר, כי להליך המשפטי השפעה מציבת גבול עבורו. שירות המבחן התרשם מקושי של הנאשם לקבל יחס או התנהגות השונים מציפייתו ונטייה לדחיסת רגשות כעס, תסכול ודחייה.

הרושם הוא ממערכת יחסים זוגית עם המתלוננת, שהיתה סבוכה מראשיתה ואופיינה בצרכי שליטה והתנהלות מניפולטיבית מצד הנאשם. כן התרשמו מנוקשות חשיבתית ומקושי בוויסות רגשותיו ותגובותיו. במהלך האבחון הנאשם החל בהכרה בקיומם של דפוסים בעייתיים וביטא נכונות להשתלב בטיפול. תחושות המבוכה והאכזבה עקב ההסתבכות בפלילים מהווה גורם מדרבן נוסף.

מכאן המלצת שירות המבחן לדחיית הדיון לצורך שילוב הנאשם בטיפול ומעקב.

5. בתסקיר מיום **20.12.22** נמסר, כי הנאשם משולב בטיפול בחדרה, מתגורר עם בנו בן ה-16 ועובד בחברת הסעות. הנאשם מקפיד על קיום התנאים המגבילים והקשר בינו ובין המתלוננת בכל הנוגע לקיום ההסכמים תקין. הנאשם מבטא מוטיבציה רבה לטיפול ומסר, כי הטיפול מסייע לו בהתבוננות מעמיקה בדפוסי התנהגותו שהתגבשו לאורך השנים והבנת השפעותיהם על התנהלותו בקשר הזוגי. גם גורמי הטיפול התרשמו ממוטיבציה וממחויבות. נמסר, כי הנאשם נמצא בשלב ראשוני של הטיפול.

בנסיבות אלה המליץ שירות המבחן להעמיד את הנאשם בצו מבחן למשך חצי שנה, להטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף 180 שעות.

6. בתסקיר נוסף מיום **12/02/2023**, בעניין ביטול הרשעת הנאשם ציין שירות המבחן, כי הנאשם ללא הרשעות קודמות, ללא דיווחים נוספים כלשהם לגבי התנהגות אלימה או הפרת צווים. עד למועד האירוע הנאשם תפקד כשומר במשך כשלושה עשורים. הנאשם עובד מאז פיטוריו מהמשרה והוצע לו, על מנת להגדיל את הכנסתו, להוציא רישיון לרכב ציבורי. הדבר נמנע מהנאשם בשל ההליך המשפטי. על כן, ועל מנת שלא להגביל את הנאשם מפני אפשרויות תעסוקה נוספות בחייו וכן על מנת למנוע פגיעה בדימויו העצמי ובתדמיתו המשפחתית, שירות המבחן ממליץ לבטל את ההרשעה.

טענות הצדדים לעונש

7. בפתח הדיון הודיעו הצדדים כי הגיעו להסכמה בדבר הטלת ענישה שיקומית כהמלצת שירות המבחן.

המחלוקת בין הצדדים היא בשאלת ביטול ההרשעה, כאשר המדינה מתנגדת לביטולה ועותרת להטיל על הנאשם גם ענישה צופה פני עתיד.

8. המתלוננת העידה לעונש מטעם הנאשם ותיארה מערכת יחסים תקינה כיום ואת רצונם לשקם את היחסים

בין בני המשפחה ולאפשר לכלכל את המשפחה בכבוד. המתלוננת שמה דגש על התנאים המגבילים בהם הנאשם נתון והביע רצון לאפשר לבני המשפחה לשהות יחד ולהסיר את צו ההרחקה. המתלוננת הדגישה, כי אינה חוששת מהנאשם.

9. **המאשימה** ציינה בטיעוניה את התקופה בה הנאשם שהה במעצר ממש ולאחר מכן במעצר בפיקוח אלקטרוני ומאז בתנאים מגבילים.

המאשימה הדגישה את חומרת העבירה בנסיבותיה - כי מדובר באיומים ממשיים וקונקרטיים ברצח, בשימוש בנשק, והמבטאים היעדר מורא מן הדין והפנתה לנוסח האיומים. המאשימה הפנתה לעוצמת הפגיעה כתוצאה מהעבירה, לנזק הפוטנציאלי ולפסיקת בתי המשפט בדבר הצורך בהחמרה בענישה בעבירות אלה.

מכאן עמדת המאשימה, כי בעבירה בה הורשע הנאשם ובנסיבות ביצועה אין מקום לביטול ההרשעה ולא מתקיים התנאי השני על פי הלכת **כתב**.

המאשימה גם מפנה לכך, שאף שהנאשם הודה בכתב האישום, נטל אחריות והתגייס לטיפול לא מדובר במי שסיים הליך של שיקום וקיימת מסוכנות.

לדעת המאשימה, גם התנאי השני לא מתקיים במקרה זה ולא הוכח קיומו של נזק קונקרטי, מעבר לנזק העלול להיגרם לכל אדם המורשע בפלילים לראשונה בחייו.

בהקשר זה הפנתה המאשימה לאסמכתאות.

10. **ההגנה** הדגישה בטיעוניה את הודאת הנאשם במיוחס לו, בהזדמנות הראשונה וכי הוסכם מראש כי שירות המבחן יתייחס לשאלת ההרשעה. הודגש, כי הנאשם לקח אחריות על מעשיו באופן מלא כבר בשלב החקירה וכבר אז נטל אחריות והביע חרטה.

נטען, כי במהלך התקופה מאז האירוע, והמשפחה אשר התפוררה כתוצאה מהאירוע, לאט לאט חזרה לעצמה, בצד המגבלות.

נטען, כי האינטרס של הנאשם לסיים את ההליך ללא הרשעה אינו רק אינטרס פרטי שלו אלא גם של משפחתו.

נטען, כי הנאשם למד מהטעויות שלו וההליך הטיפולי שעבר משמעותי ואמיתי.

ההגנה ביקשה לאבחן את הפסיקה אליה הפנתה המאשימה וביקשה שלא לגזור ממנה גזירה שווה. ההגנה הפנתה לפסיקה אחרת ממנה ניתן ללמוד על מקרים בהם ניתן משקל רב לעמדת המתלוננת ובוטלו הרשעות בעבירות דומות ואף באירועים שכללו אלימות פיזית.

ההגנה הפנתה לכך, ששניים מילדי הנאשם מתגוררים עמו וכי הדבר מצריך היערכות כלכלית. נטען, כי רצון הנאשם לשמש כנהג רכב ציבורי בחברה בה מועסק נועד לכך. צורף מכתב המעסיק מתאריך 18.5.23 ולפיו חלק מלקוחות החברה הם משרדי ממשלה ורשויות מקומיות ועבודה איתם מצריכה סיווג המחייב היעדר הרשעות קודמות. נמסר גם, כי הגשת בקשה לשילוב הנאשם בקורס נהג רכב ציבורי תצריך דיווח על ההרשעה.

בנוסף, הוצגו תעודות הערכה רבות שקיבל הנאשם במהלך שנות שירותו הרבות.

נטען, לסיכום, כי מתקיימים במקרה זה שני המבחנים הקבועים בפסיקה ומאפשרים את ביטול ההרשעה.

11. **הנאשם** בעצמו מסר, כי שילם מחיר כבד מאוד על האירוע וכי הוא מצטער על כך, מבין את חומרת העבירה ולא מקל בה ראש. הנאשם מסר, כי הוא מנסה לשקם את עצמו ואת המשפחה.

12. בתום הדיון, קיבל בית המשפט את עתירת ההגנה והורה על ביטול התנאים המגבילים, בשים לב לעמדתה העונשית של המאשימה.

בשים לב למחלוקת בין הצדדים בשאלת ההרשעה בלבד הוסכם, כי גזר הדין יישלח לצדדים.

דין והכרעה

13. בחנתי את טענות הצדדים מזה ומזה בסוגיית ביטול ההרשעה, וכן את האסמכתאות אליהן הופנו והגעתי למסקנה, כי אין מקום לביטול הרשעת הנאשם במקרה זה מאחר שלא מתקיימים התנאים הקבועים בהלכה, המכניסים את עניינו של הנאשם לגדרי החריג לכלל.

14. כעולה מהפירוט לעיל, אין מחלוקת בין הצדדים, כי מתקיימים בעניינו של הנאשם שיקולי שיקום המצדיקים לסטות בעניינו ממתחם העונש ההולם ולהסתפק בענישה שיקומית. עמדה זו של המאשימה מקובלת עליי בשים לב לתקופה הממושכת בה היה הנאשם נתון במעצר ובתנאים מגבילים.

הדברים נאמרים בזהירות, שכן נסיבות ביצוע העבירה במקרה זה הן מהחמורות לעבירת האיומים ומנגד לא מדובר במי שהשלים הליך שיקומו והצדדים נסמכים על הערכת שירות המבחן בדבר סיכויי שיקומו העתידיים.

15. בסוגיית ביטול ההרשעה, הפסיקה הענפה מאז ניתנה הלכת **תמר כתב** ועד היום הבנתה את השיקולים שישקול בית המשפט בבואו להפעיל את החריג לכלל ולבטל הרשעה בדין.

בין היתר, הודגש בפסיקה שיקול השוויון בהפעלת הדין בין נאשמים:

"החלופה העונשית של הימנעות מהרשעה, תוך הטלת צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, מהווה, ביסודה, חריג לכלל הרחב הנוטע בתורת הענישה לפיו, מקום שהוכחה אשמתו של אדם, יש להרשיעו בדין. הרשעתו של מי שעבר עבירה פלילית, היא פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילית, והיא מהווה חוליה טבעית הנגזרת מהוכחת האשמה

הפלילית. הרשעת נאשם בעקבות הוכחת אשמתו מממשת את תכלית ההליך הפלילי, ומשלימה את שלביו השונים; היא מגשימה את ערך השוויון בין נאשמים בהליך הפלילי, ומונעת הפלייה בדרך החלתו" (ע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל).

הודגשה חובת בית המשפט לבחון את האיזון שבין התועלת הציבורית שבהותרת ההרשעה על כנה על פני הנזק שייגרם לנאשם כתוצאה מכך (ראו, למשל, ע"פ 9150/08 מדינת ישראל נ' ביטון). לעניין הנזק הודגש בפסיקה, כי להראות שייגרם לנאשם נזק מוחשי וקונקרטי, ואין די באפשרות תיאורטית לנזק עתידי כלשהו, אף לא די בנזק מסתבר וידוע שהוא תוצאה נלווית לכל הרשעה ראשונה בפלילים.

ראו לעניין זה, למשל, ע"פ 3598/14 לוזון נ' מדינת ישראל:

"בשורה ארוכה של פסקי דין נקבע, כי על העותר לאי-הרשעה מוטלת החובה להצביע על כך שהרשעתו תביא לפגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי שיקומו, ולתמוך את טענותיו בתשתית ראייתית מתאימה... החובה להצביע על נזק קונקרטי, עולה בקנה אחד עם אופיו המצומצם של החריג שעניינו הימנעות מהרשעה, אשר נועד לחול אך במקרים בהם קיימים טעמים כבדי משקל הנוגעים לשיקומו של הנאשם.

16. המאשימה מבקשת להקיש מרע"פ 8148/21 דרבאשי נ' מדינת ישראל שם נקבע:

"ייתכן שלהרשעת המבקש תהיינה השפעות של ממש על עתידו המקצועי. אמנם יש להצר על כך, אך נזקו הפרטי של המבקש - יצר כפיו של מעשיו החמורים - נסוג בנסיבות דנן מפני התכליות אשר הרשעתו משרתת, כגון הוקעת מעשה העבירה שביצע וגילום הביטוי להוכחת אשמתו הפלילית תוך הרתעת היחיד והרבים מפני מעשים דומים"

בית המשפט אף הפנה לפסיקה קודמת בעניין אחר והוסיף והדגיש: **"אמנם דבריי שם נכתבו ביחס לעבירות בטיחות בעבודה, אך למרבה הצער הדברים מתאימים, אולי אף ביתר שאת, ביחס לעבירות אלימות אשר מהוות חזון נפרץ במקומותינו."**

יצוין, כי באותו מקרה מדובר היה בנאשם אשר סיים לימודי רפואת שיניים והוצגו אסמכתאות לכך שהרשעה בפלילים עלולה לפגוע ביכולתו לעסוק ברפואה.

בענייננו, אמנם מדובר בעבירה שונה מזו שבה הורשע דרבאשי הנ"ל. אך כפי שניתן ללמוד היטב מההחלטה עצמה, מדובר בעמדה **עקרונית** הנכונה לעבירות בטיחות בעבודה כשם שהיא נכונה לעבירות של אלימות רחוב וקטטות והיא ודאי נכונה **עקרונית** לעבירות אלימות הנעברות במסגרת המשפחתית.

17. כפי שכבר פורט לעיל, נסיבות העבירה בה הורשע הנאשם הן ברף גבוה יחסית לעבירת האיומים והן מגלמות

מידה גבוהה של פגיעה בערכים המוגנים על ידי עבירה זו.

חומרת העבירה וחומרת נסיבות ביצועה מקשות מאד על שקילת האפשרות לבטל את ההרשעה בגינה.

על כך מתווספות גם העובדות הבאות: הגם שמדובר באירוע נקודתי, על רקע סכסוך שמקורו באי קבלת הנאשם את רצונה של אשתו להתגרש ממנו התנהגותו הקיצונית של הנאשם באירוע לא נעברה בחלל ריק ושירות המבחן תאר את הפתולוגיה בתסקירים שהובאו לעיל. לא בכדי נדרש הנאשם במקרה זה לשילוב בהליך טיפולי ייעודי. בנוסף, אף שהנאשם נטל אחריות על מעשיו מיד והתחרט עליהם, שירות המבחן התרשם מקיומה של מסוכנות עתידית, עמד על גורמי הסיכון, וגם כיום לא נמסר, כי הנאשם השלים את התהליך אלא כי הוא מצוי בתוך התהליך, עם פרוגנוזה חיובית להמשך. במובן זה, אף שעמדתה של המתלוננת חשובה, היא לא יכולה להכריע את הכף כשמדובר בבחינה האם יש צורך להטיל על הנאשם ענישה צופה פני עתיד.

מאחר שמבחינה משפטית, במצב של ביטול הרשעה בית המשפט אינו מוסמך עוד להטיל עונש של מאסר צופה פני עתיד, ביטול ההרשעה מחייב כי בית המשפט ישתכנע באופן מוחלט, כי הרתעת היחיד אינה נחוצה עוד.

התסקיר העומד בפניי כיום אינו מאפשר כלל לקבוע מסקנה זו.

18. עצם קיומם של שיקולים נכבדים של הרתעת הרבים בעבירות אלימות במסגרת המשפחתית דומה שאינה מצריכה עוד פירוט והפנייה. הדברים נכונים ביתר שאת, בהתפרצויות אלימות קשות שנעברות על רקע סכסוכי גירושין, משברים בקשר הזוגי, או, כבמקרה זה, סירוב להשלים עם רצונה של בת הזוג להיפרד, על רקע של מערכת יחסים זוגית שאופיינה בצרכי שליטה מוגברים מצד הנאשם במהלך השנים.

לעניין זה, כפי שכבר הערתי לעיל, עצם הנכונות לקבל את המלצת שירות המבחן ולהסתפק בענישה שיקומית אינה מובנת מאליה בשים לב לשיקולי ההרתעה הנכבדים.

19. די בכך כדי לדחות את עתירת ההגנה לביטול ההרשעה, אך יש לציין גם, ובנוסף, שחרף המסמך אשר צורך על ידי ההגנה, ספק אם ניתן לקבוע כי מתקיים בעניינו של הנאשם גם המבחן הראשון על פי הלכת תמר כתב. העובדה כי לצורך הגשת בקשה להשתלב בקורס נהגי רכב ציבורי יש לדווח על ההרשעה אין משמעה שכתוצאה מההרשעה ייגרם לנאשם נזק וניסיונו המצטבר של בית המשפט אינו תומך כלל בהערכה כי הותרת ההרשעה על כנה תמנע שילוב בקורס. הדברים נבחנים באופן קונקרטי ולגופו של עניין וכך ראוי שייעשה.

העובדה שהחברה בה מועסק הנאשם כיום נותנת גם שירות לגופים ציבוריים ודאי שאין, בה כשלעצמה, כדי להצביע על קיומו של נזק קונקרטי לנאשם. בכל הכבוד, הנאשם אינו מנהל החברה ואינו השכיר היחיד בה.

סוף דבר:

20. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים כמפורט לעיל אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר על תנאי של שישה חודשים למשך שלוש שנים מהיום והתנאי הוא שלא יעבור כל עבירת אלימות, לרבות איומים, במסגרת המשפחתית.

ב. צו של"צ בהיקף של 180 שעות.

הנאשם יבצע את עבודות השל"צ בהתאם לתוכנית שנבנתה על ידי שירות המבחן וישלים אותה בתוך שנה מהיום.

הובהר לנאשם, כי אם לא ישתף פעולה עם שירות המבחן, או לא יתמיד בביצוע עבודות השל"צ, ניתן יהיה להפקיע את צו השל"צ ולהטיל עליו עונש אחר תחתיו.

א. צו מבחן בפיקוח שירות המבחן למשך שנה מהיום.

הובהרה לנאשם חובת שיתוף הפעולה עם שירות המבחן. הובהר לנאשם, כי אם לא ישתף פעולה עם שירות המבחן ניתן יהיה להפקיע את הצו ולגזור עונשו מחדש.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לשירות המבחן.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ג' תמוז תשפ"ג, 22 יוני 2023, בהעדר הצדדים.